

Portugalia

Zamieszczone poniżej informacje dotyczą przepisów prawnych przyjętych lub znowelizowanych w związku z implementacją dyrektywy o usługach, a także z przepisami, które państwa członkowskie wskazały jako mające zastosowanie do dostawców usług na obszarach objętych dyrektywą. Informacje te zostały dostarczone przez Portugalię w kontekście implementacji dyrektywy o usługach i procesu wzajemnej oceny. Informacje te nie stanowią analizy prawnej ani stanowiska Komisji Europejskiej w kwestii zgodności z prawem unijnym w ogólności ani konkretnie z dyrektywą o usługach. Przepisy prawa krajowego mogły ulec nowelizacji w trakcie procesu wzajemnej oceny, w związku z czym zainteresowane strony proszone są o sprawdzenie obowiązujących przepisów prawa krajowego.

W Portugalii przeważająca większość wymogów objętych dyrektywą o usługach jest ustanawiana na szczeblu krajowym. Chociaż regiony Azorów i Madery posiadają kompetencje w zakresie regulowania wielu rodzajów działalności usługowej objętej dyrektywą, zazwyczaj stosują krajowe zasady z niewielkimi poprawkami dotyczącymi właściwych władz i - w wyjątkowych sytuacjach - szczególnych kwestii dotyczących publicznych interesów na szczeblu regionalnym.

Główne zmiany w prawodawstwie portugalskim

Portugalia przyjęła ustawę horyzontalną transponującą dyrektywę dn. 20 maja 2010 roku, dekret z mocą ustawy wprowadzający zasady i przepisy dla uproszczenia swobodnego dostępu i wykonywania działalności usługowej na terytorium Portugalii¹. Dekret z mocą ustawy obejmuje też pewne zmiany legislacyjne w odniesieniu do poszczególnych sektorów. Portugalia zgłosiła, że przyjęcie pozostałych zmian przepisów sektorowych wymaganych przez dyrektywę o usługach spodziewane jest w najbliższych tygodniach. Zgłoszenie wymogów przeprowadzone przez władze portugalskie odpowiadało sytuacji przed wdrożeniem dyrektywy o usługach przez wyżej wspomniany dekret z mocą ustawy i zmiany w przepisach sektorowych.

Przykłady systemów wydawania zezwoleń nałożone na dostawców usług prowadzących działalność w Portugalii

Portugalia zgłosiła systemy pozwoleń dla zakładania i prowadzenia większych placówek obrotu detalicznego², sprzedaży na rynkach obwoźnych i sprzedaży ulicznej³, instalacji i konserwacji wind⁴, turystyki i usług pokrewnych (wynajmu samochodów⁵, parków wodnych⁶), sprzedaży biletów⁷, biur pośrednictwa pracy⁸, szkolnictwa prywatnego⁹ i nieruchomości¹⁰.

Portugalia zgłosiła zamiar zastąpienia procedur pozwoleń wcześniejszymi oświadczeniami w następujących sektorach: sporządzanie map topograficznych lub map opartych na motywach

¹ Dekret z mocą ustawy nie został jeszcze opublikowany.

² DL [ang. *Decree-Law*, dekret z mocą ustawy] 21/2009 <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/04/07400/0227002275.pdf>; <http://www.dgae.min-economia.pt/>

³ DL 122/79 <http://www.dgae.min-economia.pt/>

⁴ DL 320/2002 <http://dre.pt/pdf1sdip/2002/12/300A00/81608169.pdf>

⁵ DL 354/86 <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/04/06400/0203202038.pdf>

⁶ DL 65/97.

⁷ DL 310/2002.

⁸ DL 260/2009 <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/09/18700/0691506925.pdf>

⁹ Ustawa 9/79 <http://www.dre.pt/pdf1sdip/1979/03/06500/04230425.PDF> DL 553/80

¹⁰ DL 211/2004 <http://www.dre.pt/pdfgratis/2004/08/194A00.PDF> i Rozporządzenie CMVM 8/2002, ponownie opublikowane w Rozporządzeniu CMVM 7/2007 <http://www.cmvm.pt/NR/rdonlyres/AF83CDE4-66A9-4689-B087-5174C62497C9/8658/Regulamento72007FIIeOICVM1.pdf>
Fundusze nieruchomości http://www.cmvm.pt/NR/rdonlyres/DCD107CE-67DD-4836-AD72-67BB00D4C240/11011/Regulamento08_2002_vconsolidada.pdf

topograficznych¹¹, analiza jakości wody do spożycia przez człowieka¹² i instalatorzy infrastruktury telekomunikacyjnej (tak zwani ITUR ITED¹³).

Przykłady innych typów wymogów nałożonych na dostawców usług prowadzących działalność w Portugalii

Obowiązek przyjęcia określonej formy prawnej w Portugalii ma zastosowanie do sektorów takich jak sektor prywatnego szkolnictwa¹⁴, turystyki¹⁵, nieruchomości¹⁶.

Obowiązki związane z własnością udziałów obowiązują w sektorze turystyki (wynajem samochodów¹⁷ i biura podróży)¹⁸.

W Portugalii minimalna liczba pracowników jest wymagana w przypadku biur pośrednictwa pracy¹⁹, budownictwa²⁰, usług nurkowania²¹, usług technicznych (inspekcja i konserwacja wind, wyciągów narciarskich, schodów i chodników ruchomych)²², inspekcji sieci gazowych²³, instalacji sieci gazowych²⁴, turystyki (obozów wakacyjnych)²⁵ i oglądania wielorybów²⁶.

¹¹ Zmieniony zostanie art. 8 dekretu z mocą ustawy Nr 193/95

<http://www.igeo.pt/servicos/PRODUCAO%20CARTOGRAFICA.pdf>

¹² Zatwierdzone zmiany art. 26 dekretu z mocą ustawy Nr 306/2007 w transponującej ustawie horyzontalnej.

<http://www.dre.pt/pdf1sdip/2007/08/16400/0574705765.pdf>

¹³ Proponowane zmiany art. 42 dekretu z mocą ustawy Nr 123/2009.

<http://dre.pt/pdf1sdip/2009/05/09800/0325303279.pdf>

¹⁴ Art. 32 ustawy 62/2007. <http://dre.pt/pdf1sdip/2007/09/17400/0635806389.pdf>. Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

¹⁵ DL 209/97 art. 5 (2/a) dekretu z mocą ustawy 209/97, z dn. 13 sierpnia 1997 r., opublikowany ponownie w dekrete z mocą ustawy 263/2007, z dn. 20 lipca 2007 r. – określa warunki dostępu i pracy biur podróży i agencji turystycznych. Określona forma prawna – osoby prawne.

<http://dre.pt/pdf1sdip/2007/07/13900/0461504634.pdf>. Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

¹⁶ Art. 6 (1.a) dekretu z mocą ustawy 211/2004, z dn. 20 sierpnia. Do modyfikacji poprzez propozycję ustawy złożoną przez parlament lub rząd (na mocy zezwolenia), obecnie diskutowana. Forma prawna spółki handlowej lub innego typu grup spółek faktycznie działających w państwie członkowskim UE.

<http://dre.pt/pdf1sdip/2004/08/196A00/55255539.pdf>

¹⁷ Kapitał zakładowy nie niższy niż 50 000 euro. Ten wymóg ustawodawstwa, obecnie w mocy (dekret z mocą ustawy 354/86 z dn. 23 października, przejrany i ponownie opublikowany przez dekret z mocą ustawy 77/2009, z dn. 1 kwietnia) został zniesiony w poprawce obecnie będącej w przygotowaniu.

<http://dre.pt/pdf1sdip/2009/04/06400/0203202038.pdf>. Zamiar zmiany tego wymogu został ogłoszony

¹⁸ Art. 5 (2a) dekretu z mocą ustawy 209/97, z dn. 13 sierpnia, zmieniony na mocy dekretu z mocą ustawy 12/99, z dn. 11 stycznia, 76-A/2006, z dn. 29 marca i dekretu z mocą ustawy 263/2007, z dn. 20 lipca. Minimalny kapitał 100 000 euro. <http://dre.pt/pdf1sdip/2007/07/13900/0461504634.pdf>. Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

¹⁹ Art. 16(3) dekretu z mocą ustawy 260/2009, z dn. 25 września – Status prawny dla przyznawania pozwoleń i kierowania prywatnymi biurami pośrednictwa pracy i agencjami czasowego zatrudnienia.

<http://dre.pt/pdf1sdip/2009/09/18700/0691506925.pdf>

²⁰ Art. 7 (b), 9 (3,4) dekretu z mocą ustawy 12/2004, z dn. 9 stycznia i rozporządzenie (Portaria)16/2004, z dn. 10 stycznia. Do zmiany poprzez wniosek ustawy złożony przez parlament lub rząd (na mocy procedury pozwoleń), obecnie diskutowany. <http://dre.pt/pdf1sdip/2004/01/007A00/01130126.pdf>

²¹ Art. 26 (4) dekretu z mocą ustawy 16/2007, z dn. 22 stycznia,

<http://dre.pt/pdf1sdip/2007/01/01500/05530560.pdf>

²² Punkt 2.3 załącznika IV do dekretu z mocą ustawy 320/2002

<http://dre.pt/pdf1sdip/2002/12/300A00/81608169.pdf>

²³ Art. 4(e) i 9 (2) załącznika II do rozporządzenia 362/2000, z dn. 20 czerwca, zmieniony przez rozporządzenie 1358/2003, z dn. 13 grudnia.

²⁴ Art. 4 (b, f), 6, 9 i 10 załącznika I do dekretu z mocą ustawy 263/89.

²⁵ Art. 19 dekretu z mocą ustawy 304/2003. <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/07/14000/0468504692.pdf>.

²⁶ Art. 14 załącznika do dekretu z mocą ustawy 9/2006. <http://dre.pt/pdf1sdip/2006/01/005A00/01210126.pdf>.

Maksymalne stawki istnieją dla serwisowania wind, schodów i chodników ruchomych²⁷, oraz dla inspekcji sieci dystrybucji gazu i lokali w budynkach²⁸.

Przykłady wymogów w zakresie działalności multidyscyplinarnej zawodów regulowanych lub w dziedzinie certyfikacji, akredytacji, monitoringu technicznego i usług testowania

Ograniczenia działalności multidyscyplinarnej mają zastosowanie do niektórych zawodów regulowanych, na przykład do prawników²⁹, „solicitadores”³⁰, radców prawnych³¹, księgowych³² czy agentów nieruchomości³³.

Ograniczenia istnieją także w odniesieniu do innych usług, takich jak obsługa sieci i oddziałów dystrybucji gazu³⁴ i audytorów kogeneracji³⁵.

Przykłady wymogów, które mają zastosowanie do dostawców usług działających w innych państwach członkowskich i świadczących usługi w Portugalii

Pozwolenia zgłoszono dla świadczenia usług transgranicznych między innymi w następujących sektorach: biura podróży³⁶, wynajem samochodów bez kierowcy³⁷, fotografia powietrzna³⁸, sprzedaż biletów³⁹, sprzedawcy⁴⁰, edukacja prywatna (studia kończące się uzyskaniem stopnia naukowego)⁴¹ szkoły nauki jazdy⁴², nieruchomości⁴³, budownictwo⁴⁴ i usługi pośrednictwa pracy⁴⁵.

Wymogi ubezpieczeniowe zgłoszono również jako mające zastosowanie do dostawców usług prowadzących działalność w kraju oraz dostawców usług transgranicznych w odniesieniu do niektórych działalności usługowych, takich jak serwisowanie wind, schodów i chodników ruchomych⁴⁶,

²⁷ Art. 7(2) dekretu z mocą ustawy Nr 320/2002, z dn. 28 grudnia.

<http://dre.pt/pdf1sdip/2002/12/300A00/81608169.pdf>. Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

²⁸ Art. 18(3) dekretu z mocą ustawy 521/99. <http://dre.pt/pdf1sdip/1999/12/286A00/87008704.pdf>.

Rozporządzenie 625/2000.

<http://dre.pt/pdf1sdip/2000/08/193B00/42224222.pdf>. Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

²⁹ Art. 76 i 77 Status stowarzyszeń adwokatów, zatwierdzony ustawą 15/2005.

³⁰ Art. 114 załącznika do dekretu z mocą ustawy 88/2003.

³¹ Art. 1(2) ustawy 49/2004.

³² Art. 14 załącznika do dekretu z mocą ustawy 452/99. <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/10/20700/0799908029.pdf>.

³³ Art. 4(2) dekretu z mocą ustawy 211/2004. <http://dre.pt/pdf1sdip/2004/08/196A00/55255539.pdf>. Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

³⁴ Art. 8 załącznika do rozporządzenia (Portaria) 82/2001. <http://dre.pt/pdf1sdip/2001/02/033B00/06850688.pdf>.

³⁵ Punkt 5.2. Przewodnik uznawania audytorów w audytach energetycznych w elektrociepłowniach.

[https://www.portaldaempresa.pt/CVE/Services/BalcaoUnico/Licenca.aspx?](https://www.portaldaempresa.pt/CVE/Services/BalcaoUnico/Licenca.aspx?CodCategoria=13&CodSubCategoria=1&CodActividade=247&CodLicenca=424&CodLingua=PT)

[CodCategoria=13&CodSubCategoria=1&CodActividade=247&CodLicenca=424&CodLingua=PT](https://www.portaldaempresa.pt/CVE/Services/BalcaoUnico/Licenca.aspx?CodCategoria=13&CodSubCategoria=1&CodActividade=247&CodLicenca=424&CodLingua=PT). Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

³⁶ Dekret z mocą ustawy 209/97, z dn. 13 sierpnia 1997 r. <http://dre.pt/pdf1sdip/2007/07/13900/0461504634.pdf>. Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

³⁷ Dekret z mocą ustawy 354/86 z dn. 23 października. <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/04/06400/0203202038.pdf>.

Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

³⁸ DL 172/93 – ma ulec zmianom.

³⁹ DL 310/2002 – ma ulec zmianom

⁴⁰ DL 42/08 <http://dre.pt/pdf1sdip/2008/03/04900/0149901503.pdf> i DL 142/2006 <http://dre.pt/sug/1s/diplomas-lista.asp> mają ulec zmianom.

⁴¹ L 62/2007 <http://dre.pt/pdf1sdip/2007/09/17400/0635806389.pdf> ma zostać zmieniona (jednak system pozwoleń ma pozostać na miejscu)

⁴² DL 86/98. Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu.

⁴³ Rozporządzenie CMVM 8/2002 <http://www.cmvm.pt/NR/exeres/C1EFE44B-ABD7-401D-ACBD-17899F4F2093.htm> Zgłoszono zamiar zmiany tego wymogu

⁴⁴ DL 12/2004 <http://dre.pt/pdf1sdip/2004/01/007A00/01130126.pdf> – ma ulec zmianie

⁴⁵ DL 260/2009 <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/09/18700/0691506925.pdf> – ma ulec zmianie

⁴⁶ DL 320/2002 <http://dre.pt/pdf1sdip/2002/12/300A00/81608169.pdf>.

przewodnicy turystyczni i operatorzy żeglugi⁴⁷, biura podróży i przewodnicy⁴⁸, agencje nieruchomości⁴⁹, budownictwo⁵⁰, księgowi⁵¹ i audyt ustawowy⁵². Inne wymogi, takie jak obowiązek powiadamiania dla przedstawicielstw tymczasowych, mają zastosowanie do biur podróży⁵³. Obowiązek powiadamiania o otwarciu, zamknięciu lub likwidacji placówek czasowych nałożony został na agencje nieruchomości⁵⁴.

Warto raz jeszcze podkreślić, że zgłoszenie wymogów dokonane przez władze portugalskie odpowiadało sytuacji przed wdrożeniem dyrektywy o usługach, zadeklarowanym w tamtym czasie zamiarom jej wdrożenia i deklarowanym wówczas zamiarom przyjęcia zmian przepisów sektorowych, czego nie odzwierciedla opublikowany projekt przepisów. Portugalskie władze zaznaczyły, że planowane w najbliższej przyszłości zmiany będą wykluczać stosowanie systemów pozwoleń określonych w prawodawstwie sektorowym do dostawców usług działających w państwie członkowskim innym niż Portugalia dla wszystkich rodzajów działalności usługowej, z kilkoma wyjątkami w zakresie obaw związanych z terytorium, na którym usługi są świadczone. Zmiany te nie zostały jednak jeszcze przyjęte.

Zmiana, która już weszła w życie, to zmiana wprowadzona do *Código das Sociedades Comerciais* (Kodeks spółek), który w art. 4 zobowiązuje spółki, które nie prowadzą działalności w Portugalii, ale pragną świadczyć usługi na jej terytorium przez okres dłuższy niż jeden rok, do otwarcia przedstawicielstwa (filii lub agencji)⁵⁵. Wymóg został zniesiony dla dostawców usług działających w innych państwach członkowskich i świadczących usługi transgraniczne wchodzących w zakres dyrektywy o usługach.

⁴⁷ DL 108/2009 <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/05/09400/0303503045.pdf>.

⁴⁸ DL 209/97 <http://dre.pt/pdf1sdip/2007/07/13900/0461504634.pdf>.

⁴⁹ DL 211/2004 <http://dre.pt/pdf1sdip/2004/08/196A00/55255539.pdf>.

⁵⁰ Ustawa 31/2009 <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/07/12700/0427604285.pdf>.

⁵¹ DL 452/99 <http://dre.pt/pdf1sdip/2009/10/20700/0799908029.pdf>.

⁵² DL 487/99 <http://dre.pt/pdf1sdip/2008/11/22600/0813508177.pdf>.

⁵³ DL 209/97 <http://dre.pt/pdf1sdip/2007/07/13900/0461504634.pdf>.

⁵⁴ DL 211/2004 <http://dre.pt/pdf1sdip/2004/08/196A00/55255539.pdf>.

⁵⁵ DL 49/2010, art. 2 <http://dre.pt/pdf1sdip/2010/05/09700/0172201728.pdf>.